

Julia (Molly Smolen) ja Romeo (Tiit Helimets) lennukas duo Estonia laval.

HARRI ROSPU

Värskelt tantsitud teada traagika

Romeo ja Julia liin on tantsuliselt kaasaegne ja ekspressiivne

Värskelt tantsitud teada traagika

Romeo ja Julia liin on tantsuliselt kaasaegne ja ekspressiivne

AGO HERKÜL

balletikriitik

Eile esietendunud lavastus on Mai Murdmaa 1971. aasta lavastuse III redaktsioon. Sellest painama jääv "ma olen seda varem näinud..."-tunne ja nii kipun võrdlema eelmistega. Seekordse lavastuse tugevus on Romeo ja Julia liinis, mis on koreograafiliselt peen, nüansirikas ja ekspressiivne.

Tõlgitsuslikult võiks aga paigutada (ja kohati Murdmaa seda ka teeb) eelmise redaktsiooni episoodi vabalt tänasesse lavastusse. Kui nad sinna ei sobi, siis vaid kohatise koreograafia-stiili erinevuse tõttu. Kaasaegsem, tantsus süvenenum on Romeo ja Julia liin.

Mai Murdmaa vastandab Romeo ja Julia tundekirkuse, tulisuse, hingesoojuse ümbritseva maailma kalkusele, Verona kivikülmadele ja peletavalt igavatele seintele, mis on külaliskunstnik Charles Cusick Smithi poolt suurejooneliselt kujutatud. Need ilmselt efektselt mõeldud, mitmeti liigendatavad müüri-ahmakad ja hirmkõrged trepid aga kahjuks ei avarda Estonia ahtakest

ballett

Prokofjevi ROMEO JA JULIA

Koreograaf: Mai Murdmaa

Dirigent: Jüri Alperten

Kunstnik: Charles Cusick Smith

Peaosades: Tiit Helimets ja

Molly Smolen

Esietendus Estonia Teatris

13. veebruaril

lavaruumi ega rikasta tegevuspinna. Kujundus pole küllalt "teatraalne", et hakkaks mängima vastandamisidee, ega küllalt "reaalne", et tekiks pilt Veronast. On vaid rasketesse ehitistesse suletud lavaruum.

Vaid III vaatuse Julia hauakambrisse kandmise episoodis "mängis" kujundus kaasa – Capulettide siluetid kätele tõstetud Juliaga, tüki taevast läbi võlvkaar meenutamaks – seal on elu, sinna jäi armastus...

Etenduse avatants on korralik, aga igav, selles ei ole elu. Prokofjevi soovitus "On hommik. Linn ärkab" küll kuidagi lavalt ei taju.

Tülistseenis veenab ainsana orkester, muusikas kostab vaenu ja raevu, aga lava ei käi sellega kaasa. Ehk on tegemist ainult esietenduse kohmetuse ja arglikkusega?

Esietenduse kohmetus

Nii on ka teise vaatuse Verona meeletu karnevali asemel vaid karnevali kahvatu lavaline märk.

Esimest korda tekib tõeline tunne mastaapsusest, loo tähendusrikkusest tõrvikute tantsus. Nüüd on lava ja muusika heas kooskõlas. Ja tõesti – pole vaja ei peolaudu, ei rohkete rekvisiiti. Isegi mitte suuremat truppi.

Kahjuks kukub Mart Kangro Paater Lorenzona täielikult etendusest välja Tema mõtisklus surma ja elu üle väljendub mingites žestides peopesaga näo ees, ristimärgi löömisel. Aga peaks olema hingestatud munk. Humanist. Seda kõike diskreetse plastika kaudu. Kahju, et nii oluline tegevusliin lasti tühja ja etendus kaotab usutavuse. Ja mis teatris kõige koledam – igav hakkab vaatajana ja häbi professionaalina.

Tiit Helimetsa Romeos on mingi nooruslik ujedus ja teravus, nurgelisus ja rabeledus – midagi poisist, kes on tänaseil tänavail. Teisalt "hamletlikkus" – veidi naiivne ja unistav – miks ka mitte.

Molly Smoleni Julia on antud kindlalt, puhtalt, teravalt, kapriiselt. Neiu, kes on vaimustatud oma noorest, osavast ja tugevast kehast.

Armastajate liinis oli kõik hea

Capuletti tüdruku on temas tunda ballistseenis! Duetis Parisega on märgatavad kaks motiivi: ühesilbiliste vastuste (ja/ei) teravus ja hinges pakitsev igatsus kellegi järele, kes pole Paris. Sirutused arabeski-des, aga Paris hoiab kindlalt käest kinni.

Kui kõlab uuesti tõrvikute tantsu teema, on Julia pilgus väike hirm... kas tõesti?... kas juba?

Romeo ja Julia kohtumise stseen on väga hea. See on kui elektrilööki. Saatus? Romeos on ühe hetkega kõik segamini pööratud – usun saalis Helimetsa täiesti. Julia-

le tähendab see hetk isegi vähem. Uudishimuliku neiuna silmitseb ta seda ilusat poisist.

Alles Romeo tõsidus võtab ka neiu järk-järgult tõsiseks. Ja kuulsas rööduuetis (sedakorda küll trepil) oli mõlemal roll juba käes. Romeo aktiivsus veenis ja tantsus olid Smolen-Helimets Murdmaa lavastuses nii stiililt kui tantsumeisterlikkusest head. Siin õnnestus kõik.

II vaatuse paater Lorenzo juurest jääb Smoleni Juliast meelde tohutu tütarlapselik õnn. Tema läheb selle poisiga lõpuni. Lava on täis kahte väga noort inimest, kelle käded Lorenzo ühendab.

Romeo puhul jääb see-eest meelde ahastus – hüpped kui karjatused. Madalad, teravad õhutuurd. Ent tantsus Julia surnukehaga jääb koreograafiliselt millestki puudu. Või esituses? Või mõlemas? Samas on mõlema suurema loomulikkus liigutav.

Etendust lõpetav misansteen veronalastega Romeo ja Julia surnukehade juures on üleliigne, sest eelnevalt vaenutsevat Veronast etenduses polnud.